

driehoek
tegen

DRUGSCRIMINALITEIT

Driehoek tegen drugscriminaliteit
Mei 2021, Amsterdam

Voorwoord

Het is bijna dagelijks nieuws: de grote hoeveelheden cocaïne die worden opgespoord en afgenomen en de grote sommen cash geld en wapens die in drugspanden worden gevonden. De criminele drugshandel gaat gepaard met excessief geweld, zoals aanslagen op personen en gebouwen. Kwetsbare jongeren voelen zich aangetrokken door het geld en de status van foute rolmodellen. Ze worden gerekruteerd voor de drugshandel en hopen snel carrière te maken op de criminele ladder. Delen van de onroerendgoedmarkt en van branches zoals de horeca en het toerisme raken ontwricht door het witwassen van drugsgelden. De zware drugsgerelateerde criminaliteit en de daaraan verbonden ondermijning, tasten de veiligheid van burgers en het sociale weefsel van de samenleving aan en bedreigen de rechtstaat. Dit heeft internationale, nationale én lokale dimensies. In de afgelopen jaren is er op alle niveaus veel op gang gebracht om drugscriminaliteit duurzaam te bestrijden.

Wij zijn ons zeer bewust van de ernst en de weerbarstigheid van het vraagstuk en hebben daartoe als leden van de driehoek de afgelopen jaren een groot aantal initiatieven genomen. Met het plan 'Driehoek tegen drugscriminaliteit' brengen we nadrukkelijk samenhang aan in de verschillende lopende activiteiten om maximaal effectief te zijn en elkaar zoveel als mogelijk te versterken. Vanzelfsprekend behouden wij daarbij onze eigen verantwoordelijkheid.

In het voorliggende plan presenteren wij de belangrijkste prioriteiten in de vorm van doelen en interventies. Samen met onze partners, bijvoorbeeld in het RIEC en bij het Rijk, binden we zo gestructureerd de strijd aan met de georganiseerde drugshandel en de uitwassen daarvan. De opgave is groot en complex en vergt een combinatie van preventieve en repressieve middelen en een langdurige inzet om de stad, haar inwoners en ondernemers voldoende weerbaar te maken.

De driehoek van Amsterdam

Femke Halsema, Frank Paauw, René de Beukelaer

Inhoud

Aanleiding en inzet	6
Ernst van de situatie	11
Oorzaken	16
Doelen van de driehoek	20
Interventies	26
Verwacht resultaat	39
Sturing	42

Aanleiding en inzet

Sinds 3 jaar kennen wij het Nationaal Inlichtingenbeeld Ondernijning (NIBO) en de regionale variant, het RIBO. Het RIBO legt de criminele netwerken bloot die in en rond Amsterdam opereren. Ook is een Nationaal Informatiebeeld Drugsmarkt en Witwassen gemaakt. Op basis van de verzamelde informatie zijn er een aantal criminele netwerken geselecteerd waarvan de grootste dreiging uitgaat voor de samenleving en de rechtstaat.

In opdracht van de burgemeester van Amsterdam hebben Pieter Tops en Jan Tromp het rapport *De achterkant van Amsterdam* (november 2019) geschreven. Dit maakt ook voor een breder publiek de ernst van de situatie inzichtelijk en versterkt daarmee de maatschappelijke en politieke urgentie. Het rapport bevestigt (zoals ook blijkt uit de nationale en regionale inlichtingenbeelden) dat Amsterdam een centrum is voor internationale cocaïnehandel. De handel gaat gepaard met excessief geweld, ernstige maatschappelijke ontwrichting en corrumpering van delen van de legale economie. Kort na het verschijnen werden de belangrijkste bevindingen uit hun rapport heel pijnlijk geïllustreerd door de moord op de advocaat van een kroongetuige.

Onmiddellijk na de aanslag op de advocaat en het verschijnen van het rapport zijn er activiteiten ondernomen. De Minister van Veiligheid en

Justitie heeft tussentijds extra middelen beschikbaar gesteld voor het BOTOC-programma (het Breed Offensief Tegen Ondermijnende Criminaliteit). Kernpunten daarin zijn het bewaken en beveiligen van personen, het oprichten van een nationaal Multidisciplinair Interventie Team en het versterken van een wijkgerichte preventieve aanpak. Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) richt zich (in navolging van de informatie van NIBO/RIBO) vooral op criminele geldstromen, cruciale schakels in de handel en doorgroeiers. Daarbij wordt dankbaar gebruik gemaakt van de versterkingsgelden van het Rijk. Tevens heeft het RIEC per deelregio en stadsdeel (Amsterdam) ondermijningsbeelden gemaakt om meer greep te krijgen op de criminele vertakkingen.

De politie en het Openbaar Ministerie hebben na grote inzet Ridouan T. aangehouden. Op dit moment loopt het Marengo proces tegen hem en 17 verdachten die verantwoordelijk worden gehouden voor een reeks moorden en pogingen daartoe. Ook hebben politie en OM de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de analyse van cryptocommunicatie (de *Pretty Good Privacy* systemen waarmee drugscriminelen communiceren) en zijn zij in samenwerking met buitenlandse partners in staat geweest EncroChat en SKY te kraken. Hierdoor zijn grote hoeveelheden drugs en geld van de markt gehaald en is er een schat aan informatie over de criminele drugswereld verzameld. Ook zijn de martelkamers in de Wouwse Plantage erdoor ontmanteld. De Amsterdamse politie en het OM continueren deze datagedreven werkwijze met behulp van een crypto-analyse team. Daarmee wordt bewijs verzameld voor lopende ondermijningszaken en worden nieuwe criminele netwerken die zich onder andere bezighouden met drugscriminaliteit in kaart gebracht en aangepakt.

In de stadsdelen Centrum en Noord zijn onlangs gecombineerde acties uitgevoerd gericht op toeristenwinkels, growshops, nagelstudio's en massagesalons. Er is spookbewoning geconstateerd, drugs en cashgeld in beslag genomen, er zijn inventarissen geconfisqueerd en boetes opgelegd in het kader van arbeidsuitbuiting en milieuovertredingen. Hierbij waren de Belastingdienst, de Inspectie SWZ, de gemeente, de politie en de Omgevingsdienst betrokken. Ook zijn in de regio, zoals met de aanpak Scheerlicht in Diemen, goede resultaten geboekt.

De gemeente Amsterdam heeft onder andere de programma's *De Weerbare Stad* en *Weerbare Mensen, Weerbare Wijken* gelanceerd. Met *De Weerbare Stad* wordt kennis verworven over ondermijning en een mentaliteitsverandering beoogd door grenzen te stellen en te handhaven. Het programma richt zich met name op vastgoed, het aanscherpen van het bestuurlijk instrumentarium, de oprichting van een ondermijningsbrigade (in samenwerking met het RIEC), versterking van de stadsdelen, en de informatie, en opleiding & training van ambtenaren en andere professionals.

In het programma *Weerbare Mensen, Weerbare Wijken* worden de sociaal-maatschappelijke effecten aangepakt, zoals de vermindering van de risico's die risicojongeren lopen om straatdealers en vervolgens 'doorgroeiers' te worden. Een groot deel van deze activiteiten zijn als interventie opgenomen in het onderhavige plan. Daarnaast zet de gemeente in op de vermindering van wapengeweld, met o.a. de vrijwillige wapeninzameling, een pilot 'gerichte wapencontroles', op schoolveiligheid via het gelijknamige programma en op het voorkomen dat kwetsbare kinderen en jongeren afglijden naar criminaliteit via het programma *Positief perspectief*.

Vooraf in het stadsdeel Zuidoost komen de problemen van (vuur)wapenbezit en -geweld, drugshandel en het verrichten van hand- en spandiensten verontrustend samen. Erupties van geweld in de afgelopen twee jaar zijn een concrete aanleiding geweest om op 4 februari 2021 het *Masterplan Zuidoost* als collegeprogramma vast te stellen. Het betreft een veelomvattende en langdurige aanpak om de uitgangspositie van de inwoners, hun sociale kansen, economische omstandigheden en medezeggenschap, te versterken. Het komend jaar wordt een soortgelijk programma opgezet in Nieuw-West.

Voor alle gemeentelijke programma's geldt dat deze recent ontwikkeld zijn. De komende jaren zullen deze zich moeten bewijzen als effectieve, preventieve en bestuurlijke ingrepen. Tegelijkertijd kunnen wij al vaststellen dat het bij de vele betrokken actoren (zoals scholen, hulpverlening, stadsdelen) leidt tot grotere urgentie en verstevigde samenwerking, waarbij ook successen worden geboekt.

Het grote aantal activiteiten van de driehoeks- en samenwerkingspartners laat onverlet dat de ernst en omvang van de georganiseerde drugshandel en ondermijning de Amsterdamse driehoek nopen tot een meer samenhangende en gezamenlijk gedragen strategie. De gemeente Amsterdam, de politie en het Openbaar Ministerie willen gezamenlijk sturend en coördinerend optreden en brengen met dit plan de doelstellingen en interventies gericht op het bestrijden van de zware drugsgelateerde criminaliteit nadrukkelijk bij elkaar. Alvorens de doelen te beschrijven, gaat de driehoek in dit plan eerst dieper in op de ernst van de situatie en de oorzaken die eraan ten grondslag liggen.

Sleutelmomenten

26 januari 2018

Mohamed, een 17-jarige stagiair, wordt in een jongerencentrum per vergissing doodgeschoten.

29 maart 2018

Reduan B., broer van kroongetuige Nabil B., wordt op zijn werk vermoord.

26 juni 2018

Er wordt een aanslag gepleegd op het hoofdkantoor van De Telegraaf.

18 september 2019

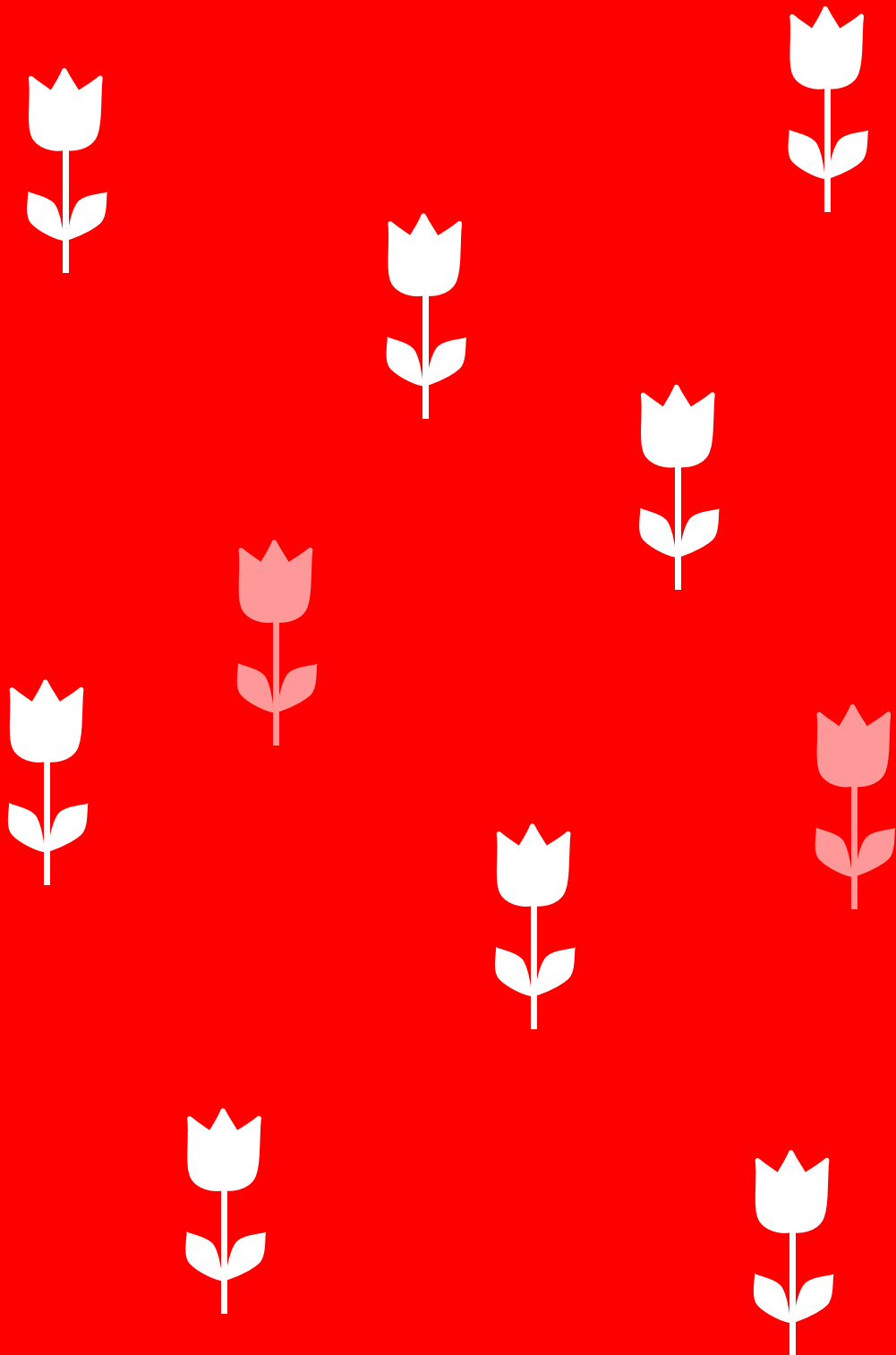
Derk Wiersum, advocaat van kroongetuige Nabil B., wordt vlakbij zijn huis vermoord.

Ernst van de situatie

In *Een pact voor de Rechtstaat* (2020) beschrijft Peter Noordanus namens het Strategisch Beraad Ondernijning dat Nederland 'de belangrijkste logistieke draaischijf in de EU' is voor internationale drugshandel. Tops en Tromp hebben geconstateerd dat op de Nederlandse schaal op jaarbasis vele miljarden in drugshandel om gaan. Het is onmogelijk om dat een op een te vertalen naar de schaal van Amsterdam. Wel is uit politieonderzoek bekend dat netwerken die vanuit Amsterdam opereren over honderden miljoenen beschikken om drugstransporten te organiseren. Het gaat dan met name om clusters die zich met cocaïnehandel bezighouden. De grote hoeveelheden cocaïne en cash geld die opgespoord en uit de markt gehaald worden, zijn volgens de politie en het OM slechts het topje van de ijsberg.

De handel heeft zich enorm verhard en dit leidt tot excessief geweld. In 2019 en 2020 zijn in Amsterdam – in relatie tot de drugshandel – 10 mensen vermoord (vanaf 2012 geteld ligt dat aantal rond de 50). Ook buiten Amsterdam hebben er liquidaties plaatsgevonden die verband houden met de Amsterdamse onderwereld. Het is niet gebleven bij het vermoorden van direct verantwoordelijken, ook familieleden zijn slachtoffer geworden. Het grove geweld toont zich o.a. in moorden waarbij sprake was van noodlottige persoonsverwisselingen en bewuste liquidaties van betrokkenen in een rechtszaak. Journalisten zijn concreet bedreigd en moesten extra beveiligd worden. Bij een

In 2019 en 2020 vonden tien liquidaties plaats in Amsterdam. Bij twee daarvan was sprake van een persoonsverwisseling.

In 2020 waren in Amsterdam 51 incidenten waarbij een gebouw werd beschoten of een explosief tot ontploffing werd gebracht of werd achtergelaten. Niet van al deze incidenten is een link met drugscriminaliteit bekend.

33x beschieting
18x explosief

28 incidenten
betroffen een woning

huiszoeking van een verdachte volgend op zo'n dreiging is een raketwerper aangetroffen. Er bestaan videobeelden van daders die hun Kalasjnikovs leegschieten in een bar, of een familielid van een handelaar doden in aanwezigheid van kinderen. De aanslagen en beschietingen zijn specifiek gericht op personen, maar ook ongericht op woningen, horecagelegenheden, auto's en dergelijke. In 2020 vonden binnen de eenheid Amsterdam 51 incidenten plaats waarbij een gebouw doelwit was: 33 keer is er op een pand geschoten, 18 keer is er een explosief achtergelaten of tot ontploffing gebracht. Bij 28 van deze incidenten betrof het een woning. In de eerste twee maanden van 2021 stond de teller alweer op 9 incidenten. Dit soort aanslagen zorgt dikwijls voor maatschappelijke onrust in de buurten. Het brute geweld is dan ook een ernstige aantasting van de veiligheid in de stad. De dreiging met, en daadwerkelijke uitoefening van, geweld is er bovendien op gericht het functioneren van de rechtsstaat te belemmeren.

Het criminele verdienmodel in drugs heeft een verontrustend grote aanzuigende werking op jongeren. Jongeren worden al op jonge leeftijd verleid of gerekruteerd om carrière te maken in de scene. Een voorbeeld daarvan betreft het ronselen van jongeren in met name Zuidoost als 'uithaler' in de havens van Antwerpen en Rotterdam. Er valt voor minder kansrijke jongeren snel veel geld te verdienen in de drugswereld en daarmee hun 'succes' zichtbaar te maken met dure kleding, horloges, auto's of reizen naar strandlocaties. Ter illustratie: in Amsterdam zijn in de periode 2017-2019 4.629 unieke straatdealers geïdentificeerd, die met elkaar voor 7.571 incidenten hebben gezorgd. Eén op de zeven straatdealers staat geregistreerd voor een geweldsdelict. De invloed van de drugswereld op jongeren leidt met name in Zuidoost tot ernstige maatschappelijke ontwrichting.

Het verdienmodel heeft ook grote invloed op specifieke branches, zoals toeristen- en zoetwaren winkels, nagelstudio's, horeca, money transfers, autoschadeherstelbedrijven, autoverhuurders, makelaars en notarissen. Bedrijven kunnen bedoeld of onbedoeld dienen als spil en facilitator in een witwascircuit. Door de veelzijdigheid en fijnmazigheid van de branches is het moeilijk exact de vinger erachter te krijgen. Kreuze en Gruter brengen in hun rapport (2020) in kaart over hoeveel woningen en bedrijfsruimten zorgen bestaan over ondermijning (niet alleen drugsgelateerd): in Amsterdam 730 adressen.

Tops en Tromp wijzen op een WODC-rapport uit 2018 waarin wordt gesteld dat er in Nederland jaarlijks vele miljarden euro's worden witgewassen. Investeren in vastgoed vormt een van de belangrijkste afzetkanalen voor (internationaal) drugsgeld. Beelden vanuit het NIBO/RIBO bevestigen dit. Het witwassen van grote sommen geld in vastgoed, werkt prijsopdrijvend en verstoort de normale marktwerking.

Oorzaken

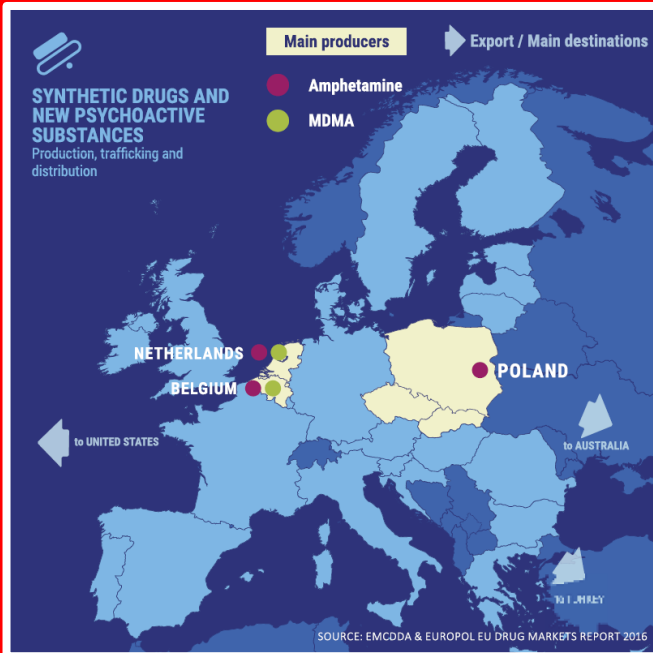
De ernstige situatie in Nederland én in Amsterdam als de 'belangrijkste logistieke draaischijf in de EU' heeft zijn oorzaken. Sinds de aankondiging van de 'war on drugs' in de jaren tachtig heeft de criminele drugshandel een vlucht genomen, is deze aanmerkelijk geprofessionaliseerd, meer gewelddadig geworden en meer internationaal verknoopt geraakt. Een recent voorbeeld: toen in Colombia in 2017 de gewapende strijd met de FARC na decennia werd beëindigd, leidde de toenemende productie van cocaïne direct tot meer drugshandel in Nederland.

Onze open samenleving, met zijn historische positie in internationale handel, is ontvankelijk voor criminele drugshandel en daarmee kwetsbaar voor drugsgerelateerde criminaliteit en ondermijning. Inmiddels speelt ons land zo'n belangrijke rol in de internationale handelsmarkt voor cocaïne dat het zelfs wordt getypeerd als de 'Poort van Europa'. Dit is vooral het gevolg van de vrije handelsgeest, de perfecte logistieke en internationale verbindingen en de hoogwaardige digitale omgeving. Amsterdam is bovendien één van de belangrijkste financiële markten in de wereld met een sterk ontwikkeld financieel systeem. Een systeem waar de legale én illegale wereld dankbaar gebruik van maken.

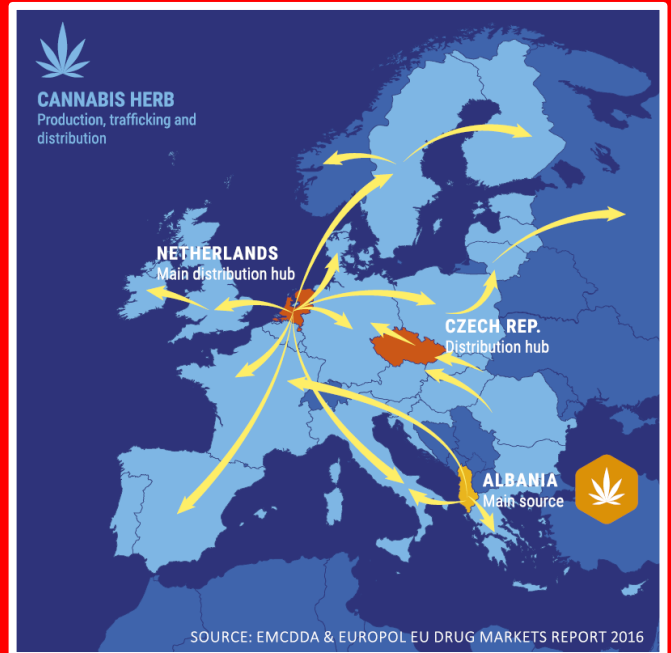
Amsterdam is van oudsher een internationale ontmoetingsplek, getuige ook de talloze toeristische attracties, horecabedrijven en hotels die er in de stad zijn. Er is een grote hoeveelheid welwillende

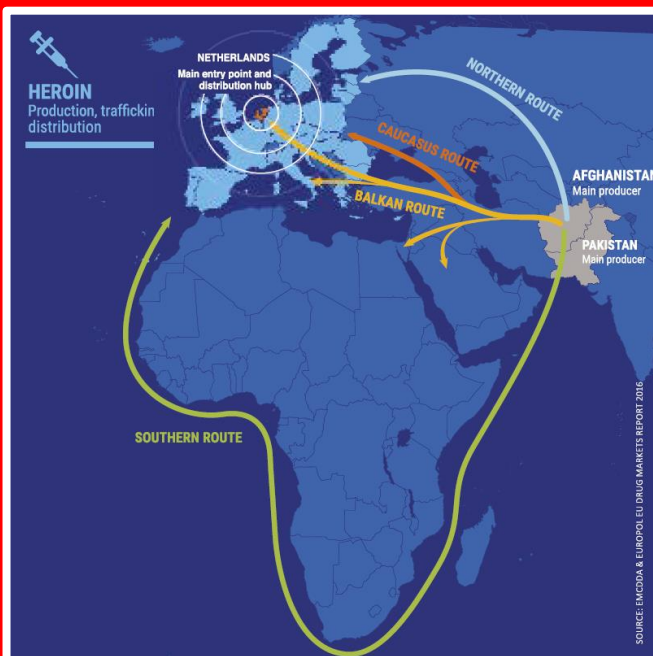
De verschillende hoofdrollen van Nederland in de internationale drugshandel, volgens onderzoek van EMCDDA en Europol uit 2016 (Noordanus 2020):

Nederland als voornaamste producent van MDMA en amfetamine, samen met België.

Nederland als centrum van distributie voor cannabis binnen de EU.

Nederland als voornaamste distributiecentrum voor heroïne.

Nederland als voornaamste toegangspunt en distributiecentrum voor cocaïne, samen met Spanje en België.

zakelijke dienstverleners. De verleiding van snel geld verdienen belooft, zoals eerder al beschreven, een onuitputtelijke bron aan personeel.

Daarnaast is Amsterdam behalve als Europees verdeelstation ook als afzetmarkt aantrekkelijk. In 2019 kwamen er ruim 9 miljoen toeristen naar Amsterdam. Uit onderzoek blijkt dat een groot deel van de bezoekende jongeren de beschikbaarheid van drugs als een reden ziet om te komen. In Nederland en onder de ingezetenen van de stad heerst een sterke sociale acceptatie van drugsgebruik. Noordanus wijst erop dat de populariteit van cocaïne in Amsterdam nog steeds toeneemt.

Het geweld dat hiermee gepaard gaat, vindt zijn oorzaak veelal in onderlinge conflicten. Daarnaast is er sprake van instrumenteel geweld gericht op vergelding, het uitschakelen van concurrenten of het in de hand houden van crimineel personeel. Ook impulsief geweld komt voor. Noordanus stelt dat 'een stevige geweldsreputatie onmisbaar is voor criminelen die investeren in grote (internationale) projecten'. Het feit dat er dodelijke slachtoffers zijn ten gevolge van persoonsverwisselingen, wijst op een zekere onprofessionaliteit van de huurmoordenaars. Het legt pijnlijk bloot hoe snel de criminele carrière van jonge, onervaren rekruten kan groeien.

Het verkrijgen van informatie is daarbij niet vanzelfsprekend. In bepaalde, vooral kwetsbare Amsterdamse buurten en wijken is het vertrouwen in de overheid laag en daarmee de meldingsbereidheid van crimineel gedrag gering. Naast dat dit lage vertrouwen op zichzelf al schokkend en schadelijk is, bemoeilijkt dit het verkrijgen van een goede informatiepositie. De angst voor mogelijke represailles zorgt ervoor dat waardevolle straatinformatie de politie niet bereikt, waardoor het bestrijden van geweld lastig is.

Tot slot is de softdrugsmarkt stevig verankerd in onze stad en heeft deze onder invloed van grote toeristenstromen een enorme groei doorgemaakt. Van oudsher hebben het gedoogbeleid en de bijbehorende coffeeshops als doel om de markten van soft- en harddrugs te scheiden. Voor gebruikers heeft dat niet aan relevantie verloren: coffeeshops zijn nog altijd de plek waar je veilig cannabis kan kopen zonder te worden geconfronteerd met harddrugs. Voor de handel geldt dit echter minder, allereerst omdat de aanvoer naar de coffeeshops nog altijd illegaal is en daarmee kwetsbaar voor criminaliteit, en als tweede omdat met de handel op de overspannen Amsterdamse softdrugsmarkt telkens grotere bedragen zijn gemoeid. Daarmee dreigt ook de scheiding met de cocaïnehandel en het daaraan verbonden geweld te vervagen. De aanzuigende werking van de toegankelijke softdrugsmarkt op drugstoerisme in Amsterdam vergroot de grootschaligheid van de productie en de afzetmarkt verder. Koeriers leveren op verzoek een breed assortiment aan producten, soft- en harddrugs. De regelmatige aanslagen op coffeeshops illustreren ook dat het geweld, dat meer past bij cocaïnehandel, overslaat naar de softdrugsmarkt.

Doelen van de driehoek

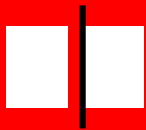
Het probleem van de drugscriminaliteit treedt op verschillende niveaus naar voren. De cocaïnehandel in Amsterdam wordt aangestuurd door in het buitenland verblijvende drugshandelaren. Vriendengroepen in buurten en straten zijn verbonden met die internationale netwerken. De internationale systemen leiden op die manier uiteindelijk naar een individueel huisadres. Ter illustratie: Nederlandse drugshandelaren sturen vanuit Dubai transporten aan. Amsterdamse jongens uit Zuidoost werken als 'uithalers' in de Antwerpse en Rotterdamse havens. Door personen met antecedenten in de drugswereld worden dubieuze exclusieve kinderfeestjes met VIP-tafels georganiseerd in Zuidoost en omstreken. Op verschillende plekken in de stad worden woonhuizen beschoten. Amsterdammers zijn slachtoffer van schiet- en steekincidenten.

In deze complexe internationale, nationale en lokale omgeving richt de driehoek zich specifiek op het beheersbaar maken van de negatieve uitwassen in de Amsterdamse regio. Daartoe zijn vijf doelen geformuleerd (zie rechterpagina).

De doelen zijn bewust zo gerangschikt. Voor de Amsterdamse driehoek begint alles met preventie en het forceren van een positieve duurzame ontwikkeling op de langere termijn, omwille van het welzijn van alle Amsterdamse burgers. Daarbij is repressie het noodzakelijke en onvermijdelijke sluitstuk in het bestrijden van

Het vergroten van het bewustzijn onder 'recreatieve gebruikers' van de corrumperende werking van drugshandel

het versterken van de scheiding tussen de soft- en harddrugsmarkt

het bieden van perspectief aan (kwetsbare) jongeren

het tegengaan van corruptie en ondermijning

het tegengaan van excessief geweld

de uitwassen. De rangschikking betekent dan ook niet een verschil in aandacht en prioriteit. Voor geweld geldt dat dit onmiddellijk wordt bestreden en met alle macht voorkomen. Daarbij kennen de doelen een verschillend soortelijk gewicht, in de mate van uitwerking en inzet van mensen. Bijvoorbeeld het vergroten van het bewustzijn van gebruikers staat qua uitwerking nog aan het begin. In het tegengaan van corruptie en ondermijning is de afgelopen jaren juist grote vooruitgang geboekt in het RIEC Amsterdam-Amstelland.

Het vergroten van het bewustzijn onder 'recreatieve gebruikers' van de corrumperende werking van drugshandel

Traditioneel worden in Nederland en in Amsterdam de gebruikers van drugs altijd gewezen op de gevaren van drugs voor hun eigen gezondheid. Tot dusver wordt er veel minder een appel op hen gedaan zich ervan bewust te zijn dat hun gebruik ook zeer negatieve sociale effecten heeft. De regelmatige cocaïnegebruiker betreft zijn drugs waarschijnlijk van kwetsbare jongeren die hopen een snelle carrière in de drugshandel te hebben. Drugsaanvoer en -handel leiden tot verloedering van wijken, onveiligheid op straat en de verstoring van bijvoorbeeld de vastgoedmarkt. Zoals de consument van goedkope confectie regelmatig wordt geattendeerd op de arbeidsomstandigheden in fabrieken in bijvoorbeeld Azië, zo mogen recreatieve drugsgebruikers zich veel meer bewust worden van hun bijdrage aan de ontwrichting van de Amsterdamse samenleving. Wij beogen zo de drugsgebruiker bewuster en meer geïnformeerd te maken.

- De driehoek beoogt de komende tijd een maatschappelijke discussie op gang te brengen over de sociale effecten van drugsgebruik en middels voorlichting gebruikers bewust te maken van de maatschappelijke schade.

Het versterken van de scheiding tussen de soft- en harddrugsmarkt

Zoals eerder gememoreerd is de zware criminaliteit vooral verbonden aan de cocaïnehandel. De scheiding tussen de handel in soft- en harddrugs lijkt te vervagen, wat terug te zien is in aanslagen en dreigingen op coffeeshops, met kogels en handgranaten. Versterking van de scheiding tussen de softdrugs- en de harddrugsmarkt kent twee elementen. Als eerste dient de Amsterdamse softdrugsmarkt kleinschaliger en beter beheersbaar te worden en zich meer te richten op de lokale gebruiker. Om de aantrekkingskracht van de Amsterdamse softdrugsmarkt op internationale drugstoeristen te verkleinen, wil de driehoek van Amsterdam het ingezetenen criterium gaan handhaven. Als tweede is het reguleren van 'de achterdeur' onvermijdelijk om geweld en criminele inmenging te voorkomen. De driehoek wil in overleg met de landelijke overheid toewerken naar een geleidelijke regulering.

- Door de Amsterdamse cannabismarkt te verkleinen en beheersbaar te maken en het gelijktijdig reguleren van de achterdeur beoogt de driehoek de scheiding tussen de soft- en harddrugsmarkt te versterken.

Het bieden van perspectief aan (kwetsbare) jongeren

We streven ernaar de aanwas van jongeren in de drugscriminaliteit te verkleinen. Al te vaak gaat het om jongeren die weinig alternatief zien voor een succesvol bestaan, in termen van snel geld en statussymbolen. In werkelijkheid leiden zij vaak een uitzichtloos bestaan als straatdealers en recidivisten of worden zij slachtoffer in de gewelddadige omgeving waarin zij opereren. Samen met tal van maatschappelijke en bestuurlijke partners beoogt de driehoek de

ontwikkelingskansen en het perspectief van kwetsbare jongeren te vergroten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om persoonsgerichte aanpakken, versterking van de sociale controle in wijken en een pilot als buurtrechtspraak. Daarbij neemt de driehoek actief deel aan programma's gericht op het beter toegankelijk maken van onderwijs, huisvesting, maatschappelijke opvang en werkgelegenheid waarmee hun sociale positie wordt verstevigd en sociale structuren worden versterkt. In dat kader verwijzen we naar de programma's *Positief Perspectief*, *Schoolveiligheid* en de masterplannen Zuidoost en Nieuw-West.

- De driehoek initieert en neemt deel aan programma's gericht op het versterken van de kansen, de sociale positie en het perspectief van kwetsbare jongeren.

Het tegengaan van corruptie en ondermijning

We beogen criminele financiële stromen te doorsnijden. Drugsgeld en -invloed dringt door in de bovenwereld en, al dan niet geholpen door intermediairs, ontwricht de legale economie. Daartoe is het noodzakelijk de dagelijkse operatie van criminele netwerken zo veel mogelijk te belemmeren en te verstoren. Dit betekent het oppakken van belangrijke schakels in een crimineel netwerk, versterking van de informatiepositie, het verminderen van panden in criminele handen en van witwassen in legale sectoren. Doordat de politie en het OM de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd in de aanpak van cryptocommunicatie is er (steeds) beter zicht op ondermijnende criminaliteit in en rond Amsterdam en de criminele netwerken die hierbinnen opereren. Dit leidt tot effectievere keuzes in de opsporing, maar biedt ook mogelijkheden om foute rolmodellen die kwetsbare jongeren negatief beïnvloeden vroegtijdig een halt toe te roepen.

Daarbij wordt nauw samengewerkt met het RIEC en wordt het bestuurlijk instrumentarium (zoals de wet BIBOB) maximaal ingezet en aangescherpt.

- Met bestuurlijke, preventieve en repressieve maatregelen wil de driehoek corruptie en ondermijning als een gevolg van drugshandel zo effectief mogelijk voorkomen en tegengaan.

Het tegengaan van excessief geweld

Amsterdam heeft in toenemende mate last van excessief geweld dat nauw met drugshandel is verbonden. Dit geeft slachtofferschap en onveiligheid voor Amsterdammers in de openbare ruimte. We beogen het aantal slachtoffers te verminderen, gevaar voor onschuldigen te voorkomen, ongerichte schietpartijen en explosieve aanslagen terug te dringen. We bereiken successen als het aantal aanslagen en slachtoffers substantieel daalt. Dit vergt extra inspanning in de opsporing door gerichte inzet van politie en justitie door datagedreven te werken, in verstoring en vervolging. Daarnaast dienen cameratoezicht, sluitingen van woningen en bedrijfspanden, en de preventieve aanpak van (vuur)wapengeweld voortvarend ter hand te worden genomen.

- De driehoek beoogt een substantiële vermindering van excessief geweld te bewerkstelligen door een combinatie van bestuurlijke, preventieve en repressieve maatregelen.

Interventies

Alle interventies bewegen tussen de twee uiterste doelen die de driehoek nastreeft: bewustwording en preventie van drugscriminaliteit en de repressie van misdaad en geweld. Om zo effectief en succesvol mogelijk te kunnen interveniëren in de drugscriminaliteit en de hierboven geformuleerde doelen te kunnen behalen, heeft de driehoek vier voorwaarden geformuleerd:

- De beschikbaarheid en uitwisseling van informatie, zoals van ondermijningsbeelden, basisinformatie en informatie over netwerken en vastgoed, is van groot belang. Daar waar er belemmeringen in informatievergaring en -uitwisseling zijn, zal de driehoek contact zoeken met de rijksoverheid en andere partners.
- Onvermijdelijk – uitgaande van de schaarste in capaciteit bij politie en justitie en in gemeentemiddelen – dienen er keuzes te worden gemaakt. De focus in het plan 'Driehoek tegen de drugscriminaliteit' ligt allereerst op Zuidoost en Nieuw-West, zonder daarbij echter de problemen in andere delen van de stad te negeren.
- Expliciet bij het doel 'vergroten van de bewustwording' maar ook bij de andere doelen geldt dat het burgerperspectief en burgerbetrokkenheid van groot belang zijn. Niet alleen zijn burgers een onmisbare schakel in het plan (bijvoorbeeld bij 'credible messengers' en de wijkaanpakken) maar ook in het

vertrouwen dat er tussen het gezag, de diverse maatschappelijke partners en de welwillende burger is. Wederkerigheid is een onmisbaar onderdeel: de strijd tegen drugscriminaliteit kan niet alleen van de overheid zijn.

- Om werkelijk het verschil te kunnen maken en burgers vertrouwen in de overheid te geven zijn langdurige commitment en continuïteit vereist. Niet alleen de gemeentelijke programma's maar ook bijvoorbeeld het 'zesluik' van het RIEC zijn nu voor een groot deel met incidentele middelen gedekt. Daarnaast zijn er bij politie en het OM aanhoudende en oplopende tekorten. In het regeerakkoord 2021, maar ook in het komend gemeentelijk coalitieakkoord 2022 en bij partners, zijn structurele middelen en inzet nodig om werkelijk een lange adem te kunnen hebben.

De hieronder gepresenteerde interventies komen voort uit lopende programma's en beleidsvoorstellen. De Amsterdamse driehoek heeft de voor hen belangrijkste samengebracht, geprioriteerd en gesystematiseerd. De partners verbinden zich hier gezamenlijk aan. De orde van grootte en de impact van de interventies verschillen. Een aantal interventies is volledig operationeel, andere zijn nog in een ontwikkelstadium. Desalniettemin zijn ze, wat de Amsterdamse driehoek betreft, allemaal onmisbaar in het behalen van de doelen.

Interventies gericht op het vergroten van bewustzijn onder 'recreatieve gebruikers' van de corrumperende werking van drugshandel

1. **Verbetering van de volksgezondheid en veilig gebruik**

Drugstestservices, voorlichting over drugsgebruik en wanneer nodig waarschuwingen tegen bijvoorbeeld witte heroïne zijn van groot belang en worden vanzelfsprekend gecontinueerd.

2. **Vergroten van bewustzijn van de negatieve effecten van drugshandel op de samenleving**

Met extra informatie en door het starten van een maatschappelijke discussie met stakeholders en consumenten worden drugsgebruikers bewuster gemaakt van de corrumperende werking van drugshandel op toekomstkansen van (kwetsbare) jongeren, buurten en legale markten als vastgoed. Een concreet plan wordt uitgewerkt. De hierin samenwerkende partijen zoals de politie, het OM, het Rijk en de gemeente spannen zich in de negatieve effecten met voorbeelden zichtbaar te maken.

Interventies gericht op het versterken van de scheiding tussen de soft- en harddrugsmarkt

3. Decriminaliseren softdrugsmarkt door reguleren achterdeur coffeeshops

De Amsterdamse softdrugsmarkt wordt geleidelijk meer gereguleerd, door invoering van een keurmerk en een milder bestuurlijk handhavingsregime op in eerste instantie transport, opslag en handelsvoorraad en later eventueel productie. Ook wordt ketenvorming beperkt. Dit voornemen wordt thans uitgewerkt in een beleidsvoorstel en besproken in de driehoek en voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarnaast wil de driehoek het nationale debat over het decriminaliseren van softdrugs aanjagen.

4. Invoeren I-criterium

Handhaving van het ingezetenen criterium voor coffeeshops verkleint de vraag en daarmee de markt. Zo wordt de softdrugsmarkt meer beheersbaar. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de invoering van het I-criterium waarin de uitvoerbaarheid, effectiviteit en beheersbaarheid belangrijke aandachtspunten zijn. Het plan van aanpak zal ter bespreking aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Interventies gericht op het bieden van perspectief aan (kwetsbare) jongeren

5. Top 600, Top 400 drugsgelateerd

Nu de criteria zijn uitgebreid, wordt binnen de Top1000 aanpak expliciet aandacht besteed aan personen die drugs- en wapengerelateerde criminaliteit hebben gepleegd. De inzet is gericht op verandering van het criminele gedrag, met een combinatie van lik-op-stukbeleid en het bieden van perspectief. Doel is het voorkomen dat personen verder afglijden in de drugscriminaliteit en/of (opnieuw) overgaan tot excessief geweld. Ook wordt hulp geboden aan gezinnen om te verhinderen dat broertjes en zusjes in de criminaliteit terecht komen. Er is net een pilot afgerond rond de nieuwe drugsgelateerde instromers, die meer inzicht heeft opgeleverd in de problematiek van drugscriminaliteit en het daarmee gepaard gaande geweld, op basis waarvan de aanpak kan worden verbeterd. Het AcVZ en het RIEC wisselen meer kennis en ervaring uit. Met de politie en het OM worden nadere afspraken gemaakt over de opsporingscapaciteit.

6. Aanpak doorgroeiers

Specifieke aandacht gaat uit naar jonge aanwas. In het AcVZ (in samenwerking met het RIEC) is inmiddels kennis vergaard over het doorbreken van het rekruteren en doorgroeien van (jonge) mensen in de drugscriminaliteit. Het zogenaamde 'afpakken' van materiële goederen kan een effectieve maatregel zijn. Inmiddels is er een persoonsgerichte aanpak opgezet waar een aantal doorgroeiers in regie is genomen. In de loop van 2021 zal dit aantal verder groeien tot maximaal 40 personen. Onderzoek moet uitwijzen of dit een effectieve interventie is, mede in relatie tot de benodigde capaciteitsinzet.

7. Uitweg bieden

Het bieden van een 'uitweg' heeft als doel (jonge) criminelen te bewegen en te ondersteunen om uit de drugscriminaliteit te stappen of er niet in terecht te komen. Met 'Het Andere Verhaal' in labs, straatcolleges en media worden jongeren bekend gemaakt met de keerzijde van drugscriminaliteit: het toont de stress, risico's, angst, verdriet, eenzaamheid en onveiligheid tegenover de fictie van het snelle geld. Het schetst een realistisch beeld van de kansen op een positieve maatschappelijke carrière. Het uitwegteam ondersteunt mensen die daadwerkelijk uit de drugscriminaliteit willen stappen. Het initiatief zit in de uitwerkfase en wordt sinds kort toegepast. Bij gebleken succes wordt bekeken worden hoe dit op grotere schaal kan worden ingezet.

8. Aanpak straatdealers

De bestaande interventies, zoals het instellen van een dealeroverlastgebied en cameratoezicht, een aanpak voor recidivisten en campagnes gericht op (potentiële) klanten, worden op basis van onderzoek verder aangevuld om het dealen op straat en de daarmee gepaard gaande intimidatie, geweld en overlast te verminderen. Het maatregelenpakket is in ontwikkeling en zal in samenhang met de mogelijke invoering van het I-criterium in de driehoek en daaropvolgend in de gemeenteraad worden besproken.

9. Detentie en Terugkeer

Gemeente, Dienst Justitiële Inrichtingen en straf- en zorgpartners bereiden tijdens detentie samen de terugkeer van een gedetineerde voor, zodat de overgang zo goed mogelijk verloopt en recidive wordt voorkomen. Voor de groep gedetineerden die tijdens detentie doorgaat met criminele en corrumperende activiteiten, werken JC Zaanstad, de politie, het OM, de reclassering, het Ministerie van Justitie en Veiligheid en andere betrokken partijen samen om dit te doorbreken. In overleg

met DJI worden barrières opgeworpen om een 'voortgezet crimineel handelen' te bemoeilijken.

10. Jeugdnetwerken

Verschillende partners uit het zorg- en strafdomen werken samen in het tegengaan van hinderlijke, overlastgevende of criminele jeugdnetwerken. Onder regie van het stadsdeel wordt informatie uitgewisseld en de gezamenlijke inzet bepaald op een groep als geheel en op afzonderlijke individuen. Hiermee wordt voorkomen dat een groep verder afglijdt en kunnen jongeren naar zorg worden doorgeleid als dit nodig is. De aanpak 'jeugdnetwerken' zit in de opstartfase en moet te zijner tijd beoordeeld worden op effectiviteit en toekomstbestendigheid. De stadsdelen worden gevraagd hiertoe een halfjaarlijkse update aan te leveren.

11. Credible messengers

Gebaseerd op ervaringen in Amerika en Schotland, wordt een netwerk gecreëerd van 'credible messengers'. Deze personen zijn door hun ervaring, voorkomen of positie in de gemeenschap in staat om contact te maken met criminelen, risicjongeren en moeilijk bereikbare gezinnen. Zij kunnen vertrouwen winnen, motiveren om een ander perspectief te kiezen en een brug vormen naar hulp en ondersteuning. Doordat jongeren uit de anonimiteit worden gehaald, is het voor criminelen riskanter en daardoor minder aantrekkelijk om met hen te werken. Het betreft een experimenteel project. Een eerste lichte credible messengers wordt momenteel geselecteerd en opgeleid om aan het werk gaan. Met de politie samen wordt een kader gemaakt voor de inzet van credible messengers.

12. Buurtrechtspraak

Buurtrechtspraak, naar Amerikaans voorbeeld, maakt recht toegankelijker en zichtbaarder in de wijk, waardoor het vertrouwen van de burger in de overheid kan toenemen. Het wordt toegepast bij problematiek op het gebied van leefbaarheid, inkomen en/of veiligheid. Omdat buurtrechtspraak al in een vroeg stadium intervenueert, rechtsgebied-overstijgend kan werken en een herstelgerichte focus heeft, beoogt het gerechtelijke procedures voor te zijn. Op initiatief van de Rechtbank van Amsterdam bereidt de driehoek met andere samenwerkingspartners en buurtbewoners een eerste initiatief in Venserpolder voor. De driehoek volgt actief de impact van dit initiatief en besluit op basis van ervaringen expliciet over een eventuele uitbreiding naar andere buurten in de stad.

Interventies gericht op het tegengaan van corruptie en ondermijning

13. Zesluik van het RIEC: criminele geldstromen, cruciale schakels, doorgroeiërs

Het zesluik richt zich op drie elkaar versterkende lijnen: het verstoren van geldstromen, het aanpakken van cruciale schakels en het tegengaan van doorgroeiërs. De activiteiten hebben betrekking op de zes gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland. Het verstoren van criminele geldstromen richt zich op de verplaatsing van vermogen (*follow the money*) en de investeringen van vermogen in vastgoed. Cruciale schakels kunnen beroepen betreffen, zoals boekhouders en notarissen, maar ook woningen en ondernemingen die worden misbruikt. Ten aanzien van doorgroeiërs werkt het RIEC nauw samen met het AcVZ, waarin wordt ingezet op jonge aanwas en het doorbreken van rekruteringsprocessen. De aanpak dient 5 tot 10 jaar volgehouden worden om daadwerkelijk het verschil te kunnen maken. Het zesluik van het RIEC staat inmiddels goed in de steigers. Alle aandacht is gericht op het bereiken van tastbare resultaten. Door middel van het halfjaarlijkse factsheet (zie bijlage) brengt het RIEC de resultaten in beeld.

14. Gebiedsgebonden handhavingsknelpunten RIEC

Specifieke gebieden waar handhavingsknelpunten samen komen, zijn in beeld en hier wordt gebiedsgericht ingegrepen. Met behulp van het factsheet wordt de driehoek regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang en effectiviteit van de interventie.

15. Ondernijningsbrigade

De regiogemeenten in Amsterdam-Amstelland en de partijen in het RIEC trekken samen op in het voorbereiden en uitvoeren van controleacties op basis van signalen of meldingen van mogelijke ondermijning. Deze multidisciplinaire controles worden uitgevoerd binnen het zesluik van het RIEC. De resultaten worden periodiek met de buitenwereld gecommuniceerd.

16. Invoering vergunningplicht

De vergunningplicht wordt in Amsterdam uitgebreid met specifieke branches en bepaalde straten waar duidelijke signalen van ondermijning bekend zijn. Zo kunnen vergunningaanvragen onder de wet Bibob getoetst worden en kunnen we voorkomen dat de overheid onbedoeld criminele activiteiten faciliteert. Om het succesvol te laten zijn is goede verzameling en screening van informatie nodig. Het vergunningplichtig maken gebeurt op basis van bestuurlijke rapportages van de politie. Uitbreiding van de vergunningplicht is arbeidsintensief en vereist structureel een hogere inzet van (ambtelijke) capaciteit. Voorstellen tot uitbreiding, alsook de evaluatie van de stand van zaken worden in de driehoek besproken.

Interventies gericht op het tegengaan van excessief geweld

17. NIBO en RIBO inzetten ten behoeve van driehoeksturing

De Intel van de politie brengt in het Nationale en Regionale Inlichtingenbeeld Ondermijning alle criminele netwerken en ondermijnende clusters in kaart. Een onderdeel daarvan is het Nationaal Informatiebeeld Drugsmarkt en Witwassen. Op basis van de beelden bepaalt de politie aan welke netwerken prioriteit wordt gegeven. De driehoek krijg twee keer per jaar een update van de beschikbare politie-informatie. De driehoek bespreekt of verdere/andere prioritering op het ingezette beleid nodig is. De informatie wordt zo mogelijk gebruikt om de aanpak van het RIEC te versterken.

18. Versterking van wederzijdse uitwisseling met het Multidisciplinair Interventie Team (MIT)

Het is van groot belang dat lokale en nationale inlichtingenstromen elkaar wederzijds versterken. Het MIT is een nieuw nationaal expertteam van Politie, FIOD, OM, Belastingdienst, Douane en Defensie/KMar, dat als taak heeft criminele processen duurzaam te verstoren. De driehoek zal contact leggen met het Ministerie van Veiligheid en Justitie en onderzoeken op welke terreinen operationele samenwerking mogelijk is. Bij de effectuering daarvan wordt rekening gehouden met mogelijkheden van de partners waaronder de beschikbare personele capaciteit.

19. Bewaken en Beveiligen

Potentiële slachtoffers en objecten worden beschermd. Op basis van informatie van bijvoorbeeld de NCTV bepaalt het OM of de DKDB wie en wat er bewaakt moet worden. Deze inzet is lopend. Het OM zal de driehoek actief en passief informeren bij actuele aangelegenheden.

20. Wapenbezit terugdringen

In vervolg op de vrijwillige wapeninleveractie heeft de driehoek het voornemen om over enige tijd de pilot 'gerichte wapencontroles' uit te voeren. De driehoek zal zich actief blijven richten op initiatieven die het verder terugdringen van steek- en vuurwapens bevorderen. Hierbij valt te denken aan het eisen door het OM van onvoorwaardelijk straffen bij vuurwapenbezit en het terugdringen van de vrije verkoop van grote messen.

21. Cameratoezicht

We zetten waar nodig cameratoezicht in om een omgeving te beschermen tegen excessief geweld. Omdat camera's en daarmee eventuele herkenning en opsporing een barrière opwerpen voor potentiële daders, is de werking van cameratoezicht preventief. Het besluit tot plaatsing is gebaseerd op een bestuurlijke rapportage van de politie.

22. Sluitingen

Als een geweldsdaad heeft plaatsgevonden, zoals een beschieting of het plaatsen van een explosief, kan de burgemeester overgaan tot sluiting van een pand om de openbare orde en de veiligheid van eventuele omwonenden te beschermen tegen herhaling. Tegelijkertijd hebben sommige eigenaren van getroffen panden antecedenten. In die gevallen werkt sluiting afschrikwekkend. De keuze voor het wel of niet sluiten wordt gebaseerd op een bestuurlijke rapportage van de politie. Er wordt extra aandacht besteed aan de kwaliteit van de bestuurlijke rapportages en het bijbehorende afwegingskader.

23. Gebiedsverboden

Met een gebiedsverbod kan een geweldsdaad worden voorkomen, waarmee omgeving en individuen worden beschermd. Zowel de rechter

als het OM kan een gebiedsverbod opleggen. De burgemeester is eveneens bevoegd een gebiedsverbod op te leggen en maakt de afweging op basis van een bestuurlijke rapportage van politie. De driehoek zal de gronden voor een gebiedsverbod opnieuw onderzoeken. Daarbij wordt bekeken of het instrument effectiever kan worden ingezet. Daarnaast wordt het proces van de totstandkoming van een gebiedsverbod geoptimaliseerd.

Verwacht resultaat

Wij willen geen valse verwachtingen wekken. Door de schaal, de ingewikkeldheid en de hardnekkigheid is drugshandel moeilijk in te dammen. De Amsterdamse schaduwconomie is een onderdeel van een internationaal web van (soms losse) samenwerkingsverbanden en het is een illusie dat deze door het lokale gezag grootschalig kan worden teruggedrongen. Wel kunnen we met lokale en regionale inzet de ontwrichtende effecten ervan op de Amsterdamse samenleving bestrijden, criminele structuren verstoren en zodoende de weerbaarheid van inwoners en ondernemers vergroten.

Focus is onontbeerlijk en daarom richten we dit integrale plan nu op Amsterdam Zuidoost. Samen met de Alliantie (waar de driehoek zitting in heeft), die het centrale onderdeel is van het *Masterplan Zuidoost*, concentreren we ons allereerst op het aldaar samenbrengen van de preventieve en repressieve maatregelen tegen drugshandel. Daarnaast is ook Nieuw-West een pilotgebied voor nieuwe samenwerkingsvormen om het vertrouwen van de Amsterdammer terug te winnen en de jeugdproblematiek te verkleinen. Vanzelfsprekend betekent dit niet dat de hardnekkige problemen in andere delen van de stad worden verwaarloosd.

Werkelijke resultaten vergen een lange adem. Waar dat kan operationaliseren we de doelen in cijfers, zodat we de effectiviteit zo goed mogelijk kunnen beoordelen. Sommige interventies laten zich concreet zichtbaar maken in harde getallen over bijvoorbeeld

explosieven bij coffeeshops, afgewezen vergunningen of de hoeveelheid drugs in Amsterdams rioolwater. Van andere interventies, zoals nieuwe bewustwording onder gebruikers over de negatieve sociale effecten, het vergroten van de weerbaarheid van jongeren of het herstel van vertrouwen in de overheid, zijn resultaten moeilijker te kwantificeren. Voor deze interventies blijft de beoordeling kwalitatief. Ook hierin vervult de intensieve inzet in Zuidoost een sleutelrol, waar we de effecten nauwgezet zullen volgen.

We beginnen niet bij nul. Zoals het factsheet van het RIEC over 2020 (in de bijlage) uitgebreid laat zien is er inzet en zijn er resultaten. Zo zijn er inmiddels doorgroeiërs in regie en worden er uitstappers ondersteund. Er zijn 128 Bibob dossiers behandeld, waarvan over 34 al negatief werd besloten. 113 Panden zijn gesloten, waarvan 75% wegens drugs, 22 keer waren wapens of schietincidenten aanleiding voor sluiting of waarschuwing. 336 Wapens zijn ingeleverd tijdens de inleveractie. Vanuit het Convenant Noordzeekanaal en Zeehavengebied Amsterdam zijn integrale controles in de haven uitgevoerd. De politie heeft een onderzoek afgerond naar rekrutering en doorgroeiprocessen in jeugdcriminaliteit. De resultaten worden gebruikt om vroeg in te kunnen grijpen en een criminele carrière om te buigen. Een groot drugsnetwerk is ernstig verstoord door de aanhouding van 11 verdachten, er zijn verdachten voor witwassen uit een aantal FIOD-onderzoeken aangehouden en het Marengoproces is begonnen. Zoals deze resultaten laten zien, gaat de samenwerking tussen alle partijen en op alle niveaus, van het ministerie van Justitie en Veiligheid tot de gemeente, het RIEC en de zorgpartners, steeds beter.

De bestrijding van drugscriminaliteit kent veel dilemma's. Een voorbeeld daarvan is het volgende. Zoals eerder genoemd worden er doorlopend grote bedragen cash en partijen cocaïne in beslag genomen. Deze successen zijn het meest zichtbaar, maar de vraag is of ze het meest effectief zijn. Politie en het OM constateren dat spelers in de drugshandel gelaten omgaan met dergelijke ingrepen van de overheid. Ze lijken het haast te beschouwen als ingecalculeerd verlies. Een illustratie daarvan is dat het Rechercheren, Opsporen en Uitnemen van Handelswaar nagenoeg geen invloed heeft op de consumentenprijs op straat. Er zijn kennelijk zoveel drugs op de markt, dat een grote inbeslagname totaal geen invloed heeft op de dagprijs. Daarmee heeft het dus ook geen invloed op de georganiseerde criminaliteit. Veel meer verstorend is het wanneer een belangrijke schakel uit een netwerk wordt genomen of een financiële stroom wordt afgesloten. De focus hierop kan betekenen dat 'kleine vissen' worden teruggegooid om grotere te vangen. Een effect kan ook zijn dat grote geïncasseerde bedragen worden genoemd terwijl het effect ervan op het terugdringen van georganiseerde drugshandel kleiner is dan het zou kunnen lijken.

Sturing

De strijd tegen drugscriminaliteit is op verschillende plekken belegd. Een deel van de hier beschreven activiteiten wordt rechtstreeks door de leden van de driehoek geïnitieerd, in andere gevallen participeert de driehoek (als lid en als voorzitter) in bestaande besluitvormingsstructuren. Dat betreft de Regionale Stuurgroep RIEC, de Stuurgroep Veiligheid en Zorg en de Alliantie Masterplan Zuidoost (en binnenkort Nieuw-West). Een deel van de programma's die onder die auspiciën worden uitgevoerd staan hier beschreven, andere niet beschreven programma's hebben niet of slechts gedeeltelijk betrekking op de strijd tegen drugscriminaliteit. De driehoek opereert daardoor in nauwe samenspraak met een groot aantal maatschappelijke en bestuurlijke partners.

Met dit plan neemt de driehoek wel nadrukkelijk gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de integraliteit en effectiviteit van de strijd tegen drugscriminaliteit. Een aantal keren per jaar zal getoetst worden of de vijf beschreven doelen, en de daaraan verbonden 23 interventies, ook daadwerkelijk worden behaald. Ook zal periodiek worden nagegaan of de interventies uitvoerbaar zijn (qua personele en financiële middelen), de samenwerking optimaal is en of zij effectief bijdragen aan het bereiken van het hoofddoel: het tegengaan van drugscriminaliteit en ondermijning. Als de Amsterdamse driehoek meent dat nadere prioritering of bijsturing noodzakelijk of wenselijk is, dan zal dat worden overlegd met

samenwerkingspartners en worden voorgelegd aan de raad.

De politie-eenheid en het Parket Amsterdam opereren regionaal, waarbij de burgemeester van Amsterdam tevens voorzitter is van de politieregio Amsterdam-Amstelland. In het Regionaal Veiligheidsplan 2019 – 2022 zijn de prioriteiten vastgelegd. Deze zijn in beginsel leidend maar geven ook ruimte aan lokale invulling. Als dit plan invloed heeft op de prioritering van de inzet van de politie en het Openbaar Ministerie in de vijf andere gemeenten in de regio, zal dat worden besproken met de burgemeesters in het Regionaal Bestuurlijk Overleg. Ook dit plan is met hen besproken.

Verwijzingen

(2021) *Aanpak Drugseconomie 2020. Beeld van wat de overheidspartners zien en doen in Amsterdam Amstelland*. RIEC Amsterdam Amstelland.

Kruize, Peter & Paul Gruter (2020), *Criminele gebouwen: De faciliterende rol van woningen & bedrijfsruimten bij ondermijnende criminaliteit in Nederland en vier EU-landen*. Den Haag: WODC.

Noordanus, P.G.A. (2020), *Een Pact voor de Rechtstaat. Een sterke terugdringing van drugscriminaliteit in tien jaar*. Den Haag.

Tops, Pieter & Jan Tromp (2019), *De achterkant van Amsterdam. Een verkenning van drugsgelateerde criminaliteit*. Amsterdam.

Driehoek tegen drugscriminaliteit
Amsterdam
2021